

Populację na rynku pracy można podzielić na osoby aktywne zawodowo lub osoby bierne zawodowo. Osoby aktywne zawodowo to takie, które aktywnie w nim uczestniczą – pracują lub są bezrobotne. Przez osobę bezrobotną rozumiemy osobę, która aktywnie poszukuje pracy i jest gotowa ją podjąć w najbliższym czasie. Osoby bierne zawodowo w całości lub w części nie spełniają definicji osoby bezrobotnej. Mogą to być przykładowo osoby, które w ogóle nie poszukują pracy lub poszukują jej, ale nie są gotowe jej podjąć w najbliższym czasie. Tym niemniej wśród osób biernych zawodowo wyróżnić można osoby powiązane z rynkiem pracy. W zależności od tego jak duże są szanse znalezienia zatrudnienia osoby te zmieniają swój status na rynku pracy (są aktywne lub bierne zawodowo).

Głównym przedmiotem zainteresowania w realizowanym projekcie badawczym są osoby zniechęcone bezskutecznym poszukiwaniem zatrudnienia oraz tzw. dodatkowi pracownicy. Pierwszą grupę stanowią osoby, które zaprzestały poszukiwania pracy z określonych powodów: o charakterze rynkowym (dana osoba uważa, iż nie ma dla niej oferty pracy zgodnej z kwalifikacjami lub miejscem zamieszkania, lub nie była w stanie znaleźć jakiegokolwiek pracy) lub nierynkowym, prywatnym (dana osoba sądzi, iż nie ma wystarczającego wykształcenia, kwalifikacji lub doświadczenia, pracodawca dyskryminuje ją ze względu na wiek, lub wskazuje na inne determinanty o charakterze osobistym, które uniemożliwiają jej znalezienie pracy). Dodatkowi pracownicy to najczęściej członkowie gospodarstwa domowego, którzy zwiększą swoją podaż pracy, gdy głowa rodziny traci zatrudnienie lub zmniejsza się poziom jej dochodów. Chcemy zbadać, których grup społecznych (w przekroju wieku i płci) dotyczą wskazane efekty zniechęconych/dodatkowych pracowników. Analizy dokonamy w perspektywie zmian aktywności gospodarki (cyklu koniunkturalnego) uwzględniając możliwe determinanty aktywności zawodowej, asymetrii (w wielkości i czasie trwania efektów) czy nieliniowości badanych zależności. Pozwoli to określić przyczyny i kierunki zmian aktywności zawodowej ludności w cyklu koniunkturalnym. Badania przeprowadzimy przy zastosowaniu metod ilościowych w ujęciu makroekonomicznym (odpowiednie narzędzia ekonometryczne).

Nasze zainteresowanie cyklicznością zmian współczynnika aktywności zawodowej ludności wynika z faktu, iż poszczególne frakcje populacji odmiennie reagują na bodźce makroekonomiczne co do wielkości oferowanej podaży pracy. Określone czynniki (demografia, preferencje, kultura) determinują aktywność zawodową w długim okresie, ale istnieją też determinanty które powodują cykliczne zmiany aktywności zawodowej ludności (pomiędzy fazami danego cyklu, jak i pomiędzy cyklami). Chcemy określić, który z analizowanych przez nas efektów: dodatkowych/zniechęconych pracowników przeważa dla wybranych grup społecznych, co pozwoli lepiej zrozumieć determinanty zmienności aktywności zawodowej ludności. Wnioski z projektu pozwolą także sformułować rekomendacje dla polityki gospodarczej, które winny przyczynić się do wzrostu aktywności zawodowej oraz przywiązania do rynku pracy wybranych grup społecznych.